

8. stáció: Jézus találkozik a síró asszonyokkal

Lukács evangéliuma őrizte meg ezt a jelenetet. Jézus a síró asszonyokhoz fordult:

"Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok!
Inkább magatokat és gyermekeiteket sirassátok...!"

Ez a mondat – és minden mondata Jézusnak a keresztúton – nagyon lényegbevágó üzenet. Mert ez a tartalma: Ti, akik éltek, valójában halottak vagytok. Sirassátok hát magatokat! Ne engem sirassatok, aki maga vagyok az élet. Még akkor is, ha most meghalok.

A kép forrása: Egri Bazilika/Takács István

Jézus nem volt naiv. Tudta – mert látta, naponta tapasztalta, hogy milyen a keresztre feszítés. Júdea és Szamaria főbb útvonalai mentén a mindennapok valósága volt a keresztre feszített emberek látványa és haláltusája.

De miért halottak, azok, akik élnek? Kérdezhetnénk, keresve a Jézusi mondat igazságát. Azok a halottak, akik semmit nem értenek az Isten világából. És ezek az asszonyok ilyenek voltak.

Mi az, amit akkor (és sok esetben a mai napig) nem értettek meg ezek az asszonyok az Isten világából és Jézus tanításából?

Az első, amit nem értettek: Az Isten a Szeretet.

És semmi más. Mi istenképeket alkotunk – a magunk képére és hasonlóságára –, idegen szóval: antropomorfizáljuk az Istent. Elgondoljuk és aztán hisszük, hogy Isten a Haragvó, az Ítéző, a Személyválogató, a Bosszúálló, az Igazságot osztó és persze a Szerető is – amilyenek mi vagyunk. Egyszerre. És szüksége van Istennek erre-arra és ezt igyekezünk neki biztosítani. Ezért áldozatot kell neki bemutatni, bárányt (a szegényebbeknek két galambot), majd a saját fiát. Holott Jézus azt mondja: Irgalmat (szeretetet) akarok és nem áldozatot.

A jeruzsálemi asszonyok istenképe ilyen volt. Ezért ők is haragudhattak, ítélezhettek, bosszút állhattak, áldozatokat mutattak be. És persze szerettek, de csak az övéiket. Harcolni akartak a saját igazságukért. Hitték, hogy Isten velük lesz a lázadásban, a háborúban, az ítékezésben. Hogy Isten Igazságos és az ő igazukat védi. És vagy 40 év múlva elpusztították az országukat és a népet kardélre hányták.

A második, amit nem értettek: Nincs halál, az élet örök.

Jézus feltámadása erőteljes üzenet: nincs halál, az élet örök. Az a sok bizonytalanság, manipuláció, érzület, félelem, ami ma a halál és az élet körül történik, méltatlan az emberhez. Isten a születés és a halál közötti időt adta az embernek. Arra, hogy visszatükrözze azt, amit a teremtéskor mondott: „Készítek embert a saját képemre és hasonlatosságomra”. Tehát az ember: teomorf, „Istenarcú lény”- ahogy Babits is mondja. Szent Atanász (akit Boulad is gyakran idéz) mondatát kell itt komolyan vennünk: „Az Isten emberré lett, hogy az ember Istenné lehessen”. Erős mondat ez is. Félre is érthető a második része. Ezért megszelídítem: az Isten emberi alakot öltött Jézusban, hogy az emberben tudatosodjon a teremtettsége és a szeretetképessége.

A jeruzsálemi asszonyok nem így gondolták. Őt azt gondolták, hogy Isten megítéli őket. A bűn, a büntetés, a törvény körül forgott az életük. Ezért nem éltek az isteni szeretet rendjét, nem éltek, mert nem értették.

„Viseld az életet úgy, mint egy könnyű ruhát” – mondja Jézus az egyik apokrif evangéliumban. Mert nincs halál, az élet örök.

És Istenre kell bízunk, mit talál ki az ő leleményes szeretete számunkra a földi halálunk után.

A harmadik, amit nem értettek: hogy a szeretet és a velejáró áldozat képes megváltoztatni az embert és a világot.

A szeretet és az áldozat összekapcsolódó fogalmak. Mert a szeretet túlmutat önmagunkon. Szeretni Jézus szerint annyit tesz: adni, szolgálni, szelíden élni. És ez áldozat is. Aki valójában szeret, az ezt tudja, tapasztalja, éli. Isten Jézusban bemutatott szeretete megváltotta a világot. Értsük ezt is jól. Nem a haragvó (antropomorf, csak a tudatunkban létező) Istent engesztelte ki – ilyen csak Pálnál van, nem Jézusnál –, hanem egyértelművé tette, hogy Istennek mi tetszik. Mi a hozzá méltó élet. Mondhatjuk, hagyományos módon is: kiszabadított a bűn rabságából. Ez is furcsán cseng ma. De Jézus tanítása ezt is helyreteszi: változtassátok meg a gondolkodásmódokat. A Jézushoz tartozás fokmérője ez: a megváltoztatott gondolkodás. És ehhez Isten mindent megad, tehát kiszabadít a szeretetet nélkülöző vagy torzán értelmező gondolkodás és élet rabságából.

És ahogy Jézus tanítása, szeretete és áldozata megváltoztatta a világot, a mi szeretetünk és áldozatunk megváltoztatja a mi világunkat. A kapcsolatunkat a családban, a barátok között, a munkahelyen, a szomszédal az utca emberével, a hatalmi struktúrákkal szemben.

A jeruzsálemi asszonyok ezt nem így gondolták. Úgy gondolták, hogy az erő, a pénz, a vallási/faji összetartozás, hatalmi játszmák, az Isten kiengesztelése változtatja meg a világot. És mi lett ebből, mert – ne legyenek illúzióink – ez a mai világunk. Ők győztek. A jeruzsálemi asszonyok érzülete. És ez az érzület nyomorítja meg és pusztítja el ezt a világot. A hamis ideológia mentén: hogy nem a szeretet az, amit élni kell.

Ezekért monda Jézus, hogy magatokat sirassátok. Mert ti vagytok a halottak. És aki szeret, az él.

Jézus velünk is úgy van, mint a jeruzsálemi asszonyokkal. Megkérdezi: értetek engem? És nekünk erre választ kell adnunk, mert az idő valami rejtélyes módon besűrűsödött az elmúlt években. Ma a torz emberek, torz kapcsolatokkal, torz értékrenddel és ideológiákkal egy torz világot hoznak létre. Ez a torz világ holnap vagy holnapután dübörgő módon lesz jelen az életünkben.

Pár hónapja Thébában egy kopt fiatallal, Malakkal, beszélgettem. Miről másról, mint a „helyzetről”. „Fel vagyunk készülve a legrosszabbra is”- és a szívére mutatott. „Nem fegyverraktárunk van, vagy pusztító ideológiánk, hanem a belső béke.”

Ez a belső rend, a szív békéje a szeretet értékeivel való azonosulás tesz bennünket képessé egyedül arra, hogy ne sirassuk önmagunkat. Ne! Mert tudjuk, jó úton járunk és élünk. Örökké.

Garay András

[Dunakeszi, 2017. április 14. Nagypéntek templomi keresztút]